МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансового менеджменту і фондового ринку

Допущено до
захисту
Завідувач
кафедри

_____
(підпис)
“_____”
____201_____р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

за магістерською програмою професійного спрямування
«Фінансовий та страховий менеджмент»

на тему: «Ринок фінансових послуг в Україні: формування та розвиток»

Виконавець:
Студент ЦЗФН факультету
Чорна Тетяна Анатоліївна _____
/підпис/

Науковий керівник:
к.е.н., професор
Баранова Вікторія Глібівна _____
/підпис/

ОДЕСА – 2018

ЗМІСТ

ВСТУП…….3

РОЗДІЛ 1.ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ ……...6

1.1. Сутність, становлення та розвиток ринку фінансових послуг……..….6

1.2. Роль фінансових посередників на ринку фінансових послуг……...…17

1.3. Державне регулювання ринку фінансових послуг……...28

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ …….....35

2.1. Оцінка ринку банківських послуг…….…35

2.2 Аналіз фінансових послуг на страховому ринку ……..… 45

2.3. Оцінкафінансових послугна фондовому ринку України…….…54

2.4. Аналіз фінансових послуг на валютному ринку ……..63

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ РОЗВИТКУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ …...71

3.1. Вдосконалення механізму функціонування ринку фінансових послуг..71

3.2. Використання зарубіжного досвіду щодо розвитку фінансових послуг та можливості його застосування в Україні……..80

3.3. Науково-практичні рекомендації щодо прогнозування підвищення ефективності ринку фінансових послуг ……...92

ВИСНОВКИ……..…98

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…….……....103

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Ринок фінансових послуг як складова фінансової системи держави є ефективним механізмом перерозподілу фінансових ресурсів між секторами економіки, суб'єктами підприємницької діяльності, державою і населенням, учасниками бюджетного процесу, міжнародними фінансовими інститутами. Фінансові послуги значно відрізняються за своєю структурою. Їм характерні риси і кредитних операцій, і операцій оренди, страхування тощо. Але всі вони раціонально доповнюють мобілізацію і використання фінансових ресурсів в інших підсистемах фінансової системи держави. Ринок фінансових послуг є однією з головних складових економічної системи України, він відіграє важливу роль у русі грошового капіталу, забезпечуючи умови для економічного зростання країни. Разом з тим найсуттєвіші аспекти формування і розвитку ринку фінансових послуг як цілісної системи не отримали належного висвітлення в науковій літературі.

Теоретичні та практичні аспекти формування і розвитку ринку фінансових послуг знайшли відображення в наукових працях багатьох вчених-економістів, а також практиків. Серед вітчизняних науковців, які займаються дослідженням проблеми розвитку ринку фінансових послуг, необхідно виділити таких авторів: Б.І. Адамова, Л.М. Волощенка, О. В. Захарчика, В. І. Куценко, Ж.П. Лисенко, І. О. Лютого, А.Ф. Мельник, М.Г. Чумаченка та інших.

Актуалізація необхідності розв'язання проблем формування і розвитку ринку фінансових послуг в сучасних умовах, з одного боку, та недостатність теоретичних і практичних розробок зазначеної проблеми в Україні, з іншого боку, сприяли вибору теми кваліфікаційного дослідження.

Мета дослідження полягає в узагальненны теоретичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення процесу формування та розвитку ринку фінансових послуг в сучасних умовах. Формулювання мети обумовило необхідність вирішення таких завдань:

- обґрунтувати роль фінансових посередників на ринку фінансових послуг;

- розкрити сутність ринку фінансових послуг, ретроспективу його становлення та розвитку;
- охарактеризувати практичні засади розвифтку фінансових послуг на фондовому та валютному ринку України;
- висвітлити державне регулювання ринку фінансових послуг;
- проаналізувати ринок банківських і страхових послуг;
- розкрити напрямки подальшого розвитку ринку фінансових послуг;
- запропонувати напрями вдосконалення механізму функціонування ринку фінансових послуг;
- розкрити використання зарубіжного досвіду щодо розвитку фінансових послуг та можливості його застосування в Україні;
- запропонувати науково-практичні рекомендації щодо прогнозування підвищення ефективності ринку фінансових послуг.

Об'єктом дослідження є процесс функціонування ринку фінансових послуг.

Предметом дослідження виступають комплекс теоретичних та методичних розробок щодо формування, функціонування ринку фінансових послуг в сучасних умовах.

Методи дослідження. При написанні роботи використовувалися як загальнонаукові, так і специфічні методи наукового пізнання. В роботі використано такі прийоми як: зіставлення, індукції та дедукції, наукової абстракції для вивчення та узагальнення теоретико - практичних основ формування та розвитку ринку фінансових послуг; аналізу та синтезу при дослідженні сутності ринку фінансових послуг»; економіко-статистичні методи, математичний метод при оцінці сучасного стану ринку фінансових послуг в Україні; статистичний і графічний методи для виявлення прогнозних показників розвитку ринку фінансових послуг.

Базою дослідження виступають законодавчі та нормативно- правові акти з питань формування та розвитку ринку фінансових послуг, статистичні матеріали Державної служби статистики України, наукові публікації вітчизняних і

зарубіжних вчених з досліджуваної проблеми, ресурси світової інформаційної мережі Internet.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні практичних положень та розробленні практичних рекомендацій, які могли б бути використані з метою вдосконалення процесу формування та розвитку ринку фінансових послуг в Україні.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 110 сторінок, що включає 29 рисунків та 13 таблиць. Список використаних джерел налічує 82 позиції.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі було проведено теоретичне узагальнення і запропоновано свої рекомендації щодо прогнозування підвищення ефективності ринку фінансових послуг. Це дозволило сформулювати ряд висновків і пропозицій, які відображають результати виконаних поставлених перед дослідженням завдань:

1. Ринок фінансових послуг представляє собою економічні відносини, що виникають між основними фінансовими посередниками фінансових послуг та іншими агентами для того, щоб розподілити фінансові ресурси, здійснити купівлю-продаж тимчасово вільних коштів та цінних паперів.

2. Фінансова послуга являється господарською операцією, яка проводиться з грошовими коштами, цінними паперами та борговими зобов’язаннями. Вона здійснюється за плату фінансових учасників для інтересів замовників послуг – споживачів. Така операція може здійснюватись також для третіх осіб як за власний рахунок фінансових установ, так і за рахунок споживачів або третіх осіб, або за рахунок грошових коштів, що залучені від інших осіб. А проводиться така господарська операція для того, щоб зберегти реальну вартість послуги, а у випадках, що передбачені договором, для отримання споживачем прибутку.

3. На ринку фінансових послуг важливу роль відіграють фінансові посередники. Вони є ключовою фігурою та займають одне із центральних місць на всіх сегментах фінансового ринку. В сучасних умовах фінансові посередники являються професійними учасниками ринку фінансових послуг і відіграють важливу роль у його функціонуванні. В кінцевому результаті фінансові посередники впливають на розвиток економіки країни в цілому. Основне призначення фінансових посередників визначається спроможністю фінансувати економічну діяльність та забезпечити ефективний перерозподіл капіталу в суспільстві.

4. Аналізуючи погляди науковців, запропоновано виокремлювати такі дві

групи фінансових посередників: банківську систему (Національний банк, універсальні та спеціалізовані банки) та небанківські фінансові інститути. Різновидом небанківських фінансових інститутів є: кредитні спілки, страхові компанії, ломбарди, недержавні пенсійні фонди, лізингові та факторингові компанії.

5. В процесі дослідження особливостей функціонування вітчизняного ринку фінансових послуг виявлено низку першочергових завдань, які першочергово повинні бути вирішені з метою мінімізації проявів криз та відновлення економічного зростання. Так, пріоритетним заходом, який зможе стабілізувати діяльність ринку фінансових послуг загалом, є необхідність посилення регулювання і нагляду. Зокрема необхідно реформувати регуляторні системи. Рефомування регуляторних систем дозволить проводити ідентифікацію макропруденційних ризиків, поширити фінансове регулювання і нагляд на всі системно важливі фінансові установи, інструменти та ринки, розробити високоякісні глобальні уніфіковані стандарти бухгалтерської звітності, впровадити нагляд за рейтинговими агентствами і посилити міжнародну співпрацю.

6. Механізм державного регулювання ринків фінансових послуг України - взаємопов’язана система форм, методів та інструментів, які впливають на всіх учасників ринку фінансових послуг. Вплив здійснюється з метою, щоб забезпечити єдність і сприятливі умови для розвитку та функціонування ринку фінансових послуг. При цьому потрібно враховувати інтереси споживачів послуг та вимоги законодавства. В комплексі це означатиме поліпшення інвестиційного клімату в країні.

7. Ринок банківських послуг є чи не найважливішою складовою ринку фінансових послуг. Сутність ринку банківських послуг полягає в організації законодавчо обумовленої системи взаємовідносин між його суб’єктами. Система таких взаємовідносин забезпечує реалізацію попиту на банківські послуги з боку клієнтів та пропозицію цих послуг банківськими установами на основі сформованої ціни.

Вітчизняний ринок банківських послуг являється неефективним. Кількість комерційних банків, з 2008р. по 2018р. зменшилась на 93 банки. Протягом 2017 року з ринку було виведено 14 банків (з яких 4 реорганізувалися у фінансові компанії, 1 банк приєднався до іншого) З 2013 по 2015рр.просліджувалась тенденція збільшення кредитного портфелю, а з 2015 по 2017рр. — відбувається спад (в 2017 році він склав 1042798 млн.грн.).

8. Головну роль у створенні ефективної системи захисту як держави, так і окремих її громадян, відіграє ринок страхових послуг. Як складова економіки країни, ринок страхових послуг в значній мірі здатний забезпечити безперебійну діяльність суб'єктів ринку, захистити майнові інтереси громадян і підтримувати соціальну стабільність суспільства. Ринок страхових послуг представляє собою економічні відносини з приводу захисту економічних інтересів держави, корпоративного сектора, домогосподарств та забезпечення стійкого функціонування ринкових інститутів.

9. Кількість страхових компаній (СК) станом на III кв. 2018 становила 292, з яких 32 СК зі страхування життя (СК "Life") та 260 СК, що здійснювали види страхування, інші, ніж страхування життя (СК "non-Life"). Станом на 30.09.2018 в порівнянні з аналогічним періодом 2017 року кількість страхових компаній зменшилась на 15 СК. При цьому з 2015 по 2017рр. також.спостерігається тенденція зменшення загальної кількості страхових компаній. З 2015 по 2017рр. спостерігалась тенденція збільшення чистих та валових страхових премій , також така тенденція простежується на III кв.2017р. по III кв.2018р.

10. Фондовий ринок є одним з основних елементів сучасної ринкової економіки в цілому і ринку фінансових послу, зокрема. Він працює у системі ринку, який виступає вагомою складовою фінансової системи країни. Фондовий ринок являється складним і багатогранним утворенням. Відповідно до даних Національної комісії , з2013 по 2015рр. спостерігалась динаміка спаду випуску акцій, а з 2015 по 2017рр.—росту. В 2017 році вона досягнула найбільшого показника, шо становив 13,71 млрд.грн.

11. Одним з найважливіших секторів ринку фінансових послуг став валютний ринок. Сучасний валютний ринок є розгалуженою системою механізму, функціонування якого повинно забезпечити купівлю і продаж національної грошової одиниці та іноземної валюти із метою їх використання для обслуговування міжнародних платежів. З 2013р. по 2017р. відбувається ріст кусу долара США. Найбільший скачок росту ми спостерігаєм в 2014 році. Гривня продовжувала девальвувати. В 2017 році більшість кризових тенденцій збереглося.

12. Сьогодні до головних чинників утримання позицій на ринку фінансових послуг відносять спроможність впроваджувати інновації таефективно їх використовувати. Для вітчизняних фінансових установ ця проблема особливо актуальна, оскільки багатьом із них властиві невисокий рівень інноваційної культури та слабкі організаційні механізми реалізації інноваційних проектів.

13. Важливим напрямом вдосконалення та розвитку ринку фінансових послуг може стати розробка стратегії нарощення ефективності розвитку даного ринку. Стратегія нарощення ефективності розвитку даного ринку дозволить оптимізувати процеси функціонування інфраструктурної складової ринку фінансових послуг, а також підвищити його інформаційну ефективність.

14. Ефективність функціонування ринку фінансових послуг може визначатися ефективністю або конкурентоспроможністю фінансових інструментів, що використовуються на ньому. Критеріями ефективності фінансових інструментів можуть виступати: оборотність, ліквідність, дохідність, наявність захисного механізму від потенційних ризиків, інформативність.

15. Не менш важливим фактором загальної ефективності та досконалості ринку фінансових послуг є його інформаційна прозорість і ефективність. В комплексі вони забезпечують умови для досягнення основної мети – організації зближення власників капіталу та його споживачів.

16. В сучасних умовах задля підвищення ефективності національного ринку фінансових послуг необхідно вдосконалювати механізм його державного регулювання; привести до світових стандартів законодавство, що регулює

діяльність ринку фінансових послуг; впроваджувати новітні технології із надання фінансових послуг та вдосконалення якості обслуговування в цій сфері, використовувати зарубіжний досвід щодо подальшого розвитку фінансових послуг та можливості його застосування в Україні.

Реалізація вищенаведеного, безумовно, сприятиме підвищенню ефективності як вітчизняного ринку фінансових послуг, так і всієї національної економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бобров Є. А. Роль та місце ринку фінансових послуг у структурі фінансового ринку / Є. А. Бобров // Фінанси України. – 2007. – № 4. – С. 88-94

2. Левченко В. П. Діяльність фінансових посередників на ринку фінансових послуг України / В. П. Левченко [Електронний ресурс]. − Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/VUABS/2010_2/29_02_03.pdf

3. Еш С.М. Ринок фінансових послуг : конспект лекцій [для студентів спеціальності «Фінанси» денної та заочної форм навчання] / С. М. Еш. – К. : НУХТ, 2010. – 127 с.

4. Ринок фінансових послуг: навч. посібник / Д.І. Дема, І.В. Абрамова, І.А. Шубенко, Л.В. Недільська, В.М. Трокоз. [2-е вид. перероб. і допов.]. – К.: Алерта, 2013. – 376 с.

5. Ящук В. В. Ринки фінансових послуг як складова системи економічного розвитку / В. В. Ящук // Фінанси України. – 2010.– №1. – С. 115- 121.

6. Болдова А. А. Ринок фінансових послуг України: глобалізаційний аспект / А. А. Болдова, В. Ю. Мойко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2012. – № 1. – С. 72-79.

7. Коваленко Ю. Фінансові послуг : сутність і класифікація / Ю. Коваленко // Світ фінансів. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – №3. – С. 162-169.

8. Бондаренко Є. П. Механізм регулювання ринку фінансових послуг України: автореферат канд. екон. наук, спец.: 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит

/ Є. П. Бондаренко. – Суми: ДВНЗ «Українська акад. банківської справи Національного банку України». – 2011. – 18с.

9. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : закон України від 12.07.2001 № 2664–III [Електронний ресурс]. –

10. Солошкіна І. В. Фінансові послуги як правова категорія: поняття, суттєві сторони та інші ознаки / І. В. Солошкіна // Форум права. – 2013. – № 4. – С. 388–394.

11. Унинець-Ходаківська В.П. Ринок фінансових послуг: теорія і практика / В. П. Унинець-Ходаківська / вид. 2-ге, доп. і перероб: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 392 с.

12. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.: Ірпінь: ВТФ "Перун", 2009.

– 1736 с.

13. Класифікація видів економічної діяльності. Національний класифікатор України ДК 009:2010 Прийнято та надано чинності наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 №457.

14. Малютін О.К. Оцінка фінансового сектору та його значення в економічному розвитку України / О.К. Малютін // Фінанси України. – 2011. –

№ 3. – С.92-100.

15. Деревко О.А. Шляхи підвищення рівня капіталізації банківського сектору / О.А. Деревко // Банківська справа. – 2014. – №1.– С. 76-83.

16. Рубанов П. М. Еволюція теоретичних поглядів на сутність фінансового посередництва / П. М. Рубанов // Вісн. Сум. держ. ун-ту. Сер. Економіка. – 2011. – № 4. – С. 97-101.

17. Фінансова енциклопедія / О. П.Орлюк, Л. К. Воронова, І. Б. Заверуха; за заг. ред. О. П. Орлюк. – К. : Хрінком Інтер, 2010. – 472.

18. Корнєєв В.В. Фінансові посередники як інститути розвитку: монографія / В.В. Корнєєв. – К. : Основа. – 2009. – 192 с.

19. Смагін В. Л. Діяльність базових інститутів фінансового ринку в контексті інституціональних змін / В. Л. Смагін // Стратегія розвитку

України (економіка, соціологія, право). – 2014. – №3. – С.207 – 212.

20. Бала О. Фінансове посередництво в Україні: сутність та види / О. Бала, О. Цізда // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.6. – С. 169– 174.

21. Некрасова О. Л. Механізм правового регулювання діяльності фінансових посередників ринку фінансових послуг [Текст] / О. Л. Некрасова // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності : збірник наукових праць : у 2-х вип. / ПДТУ. – Маріуполь, 2012. – Вип. 1, Т. 2. – С. 157-162.

22. Шелудько В. М. Фінансовий ринок: нач. посіб / В. М. Шелудько. – К.: Знання-Прес, 2002. – 535 с. – (Вища освіта XXI ст.).

23. Корнєєв В.В. Фінансові посередники як інститути розвитку: монографія / В.В. Корнєєв. – К. : Основа. – 2007. – 192 с.

24. Кириленко В. Банківська система: суть та перспективи її розвитку в Україні /В. Кириленко // Журнал європейської економіки. – 2010. – № 3. С. 352 – 375.

25.Гроші та кредит: підручник / [М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.]; за заг. ред. М. І. Савлука. – [4-те вид., перероб. і доп.] – К.:

КНЕУ, 2006. – 744 с.

26. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : закон України № 679-XIV від 7 грудня 2000 р. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14.

27. Левченко В.П. Розвиток ринку небанківських фінансових послуг: монографія / В.П. Левченко. – К.: ЦУЛ, 2013. – 368 с.

28. Швець Н. Р. Кредитні спілки в структурі фінансового посередництва / Н. Р., Швець, О. М Осадець // Науковий огляд. – № 8 (18) . – 2015. – С. 56 – 63.

29. Аналітичний огляд ринку небанківських фінансових послуг України за 2017 рік [Електронний ресурс].–Режим доступу: http://rurik.com.ua/documents/research/non_banks_4_2017.pdf

30. Ніколаєва С. О. Становлення та сучасний стан небанківських фінансових інститутів в Україні [Текст] / С. О. Ніколаєва, І. С. Каракулова // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. наук. праць

/ Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». – Суми, 2007. – Т. 19. – С. 288-297.

31. Олевська Є. Лізинг як одна із форм надання майна у користування /

Є. Олевська // Юридичний Вісник України. – 2016. – № 40. – С. 6-12.

32. Бондаренко П. В. Факторинг ефективний фінансовий механізм / П. В. Бондаренко, В. Г. Бондаренко // Перспективні напрямки світової науки. Збірник статей учасників двадцять п`ятої Міжнародної науково-практичної конференції

«Інноваційний потенціал світової науки – XXI сторіччя».

33. Войтенко О. М. Нові виклики для державного регулювання ринку фінансових послуг України в умовах глобальної нестабільності / О. М. Войтенко // Наука й економіка: Науково-теоретичний журнал Хмельницького економічного університету, Випуск 1 (21), 2013р. С. 10-18.

34. Сич Є.М. Ринок фінансових послуг: навч. посібник / Є. М. Сич,. В. П. Ільчук, Н. І. Гавриленко – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 428 с.

35. Солошкіна І. В. Мета та форма державного регулювання фінансових послуг / І. В. Солошкіна // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія Право. – 2015. – № 1151, Вип. 19. – С. 64- 68.

36. Бондаренко Є.П. Механізм державного регулювання ринку фінансових послуг / Є.П. Бондаренко, Д.М. Дмитренко// Вісник Української академії банківської справи. – 2013. – №2(29). – С. 41-45.

37. Полюхович В. І. Роль саморегулівних організацій на фондовому ринку / В. І. Полюхович // Приватне право і підприємництво. – 2015. – Вип. 14.

– С. 152-156.

38. Тіпанов В. В. Посткризові асиметрії розвитку світового ринку банківських послуг / В. В. Тіпанов, Д. С. Чернюк // Міжнародна економічна політика : наук. журн. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ

«Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – К. : КНЕУ, 2013. – Вип. № 1-2(14-15). – С. 275-306.

39. Роговський С. Категорія »банківська послуга»: визначення і особливості / С. Роговський // Ринок цінних паперів України. – 2015. – № 9– 10. – С.69-76.

40. Офіційний сайт НБУ 2018 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.bank.gov.ua/

41. Колєснікова Г. В. Про необхідність використання іноземного досвіду мікрострахування та гарантування кредитів малому підприємству в Україні / Г.В. Колєснікова // Економічний вісник Донбасу. – 2013. – № 2. – С. 75-79.

42. Глущенко С. В. Кредитний ринок: інститути та інструменти: навчальний посібник / С.В. Глущенко; Національний університет «Києво- Могилянська

академія». – Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2012. – 153 с.

43. Кривенцова А. Дослідження фінансової діяльності страхових компаній в Україні / А. Кривенцова // Схід № 8 (140) . – грудень 2017 р. – С. 26 -31.

44. Виговська В. В. Теоретичні аспекти визначення сутності страхового ринку / В. В. Виговська // Науковий вісник Полісся. – 2015. – Вип. 4. – С. 124- 131.

45. Яворська Т. В. Страхові послуги : навч. посіб. / Т. В. Яворська. – К. : Знання, 2008. – 350 с

46. Страхування: підручник / [Керів. авт. кол. і наук. ред. С.С. Осадець, д – р, екон. наук, проф.]. – К.: КНЕУ, 2008. – 528 с.

47. Гаманкова О.О. Ринок страхових послуг України: сутність, тенденції та шляхи розвитку: автореф. дис. д-ра економ. наук: 08.00.08 / О.О. Гаманкова; ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана». – К., 2017. – 38 с.

48. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua.

49. Кутузова М.М. Фондовий ринок України в умовах нестабільності світового фінансового середовища. – Рукопис. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит. – Львівський національний університет імені Івана Франка. – Львів, 2016. – 32 с.

50. Галанов В. А. Рынок ценных бумаг : учебник / В. А. Галанов – М.: ИНФРА-М, 2010. – 379 с.

51. Закон України «Про цінні папери та фондову біржу» від 18.06.2006 р. №1202- 12. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rada.gov.ua.

52. Банківські операції: підручник / За ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль: Вид-во ТНЕУ «Економічна думка», 2012. – 696 с.

53. Кутузова М. М. Фондовий ринок України в умовах нестабільності світового фінансового середовища / М. М. Кутузова / / «Молодий вчений» . – 2016 . – № 3 (30) . – С. 115 – 118.

54. Коваленко Ю.М. Функціонування фондового ринку України в сучасних

умовах / Ю.М. Коваленко, Г.М. Воробей / / Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2017. –

№1. – С.122 – 133.

55. Чайковська В. П. Інфраструктура фондового ринку України: сучасний стан та тенденції розвитку [Електронний ресурс] / В. П. Чайковська // Режим доступу: http://www.economy. nayka.com.ua/?op=1&z=2692.

56. Національна комісія з цінних паперів (аналітичні дані щодо розвитку ондового ринку) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ssmsc.gov.ua/fund/analytics

57. Річний звіт за 2017 Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/Річний-звіт-НКЦПФР-2017.pdf

59. Дзюблюк О.В. Організаційно-економічний механізм функціонування комерційних банків на валютному ринку: монографія / О.В. Дзюблюк, О.С. Пруський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 296 с.

60. Еш С.М. Фінансовий ринок: навч. посіб. / С.М. Еш. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 528 с.

61. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підручник / С.Я. Боринець. – 5-те вид., перероб. і допов. – К.: Знання, 2012. – 583 с.

62. Архів готівкового курсуUSD[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://charts.finance.ua/ua/currency/cash/-/0/usd

63. Статистичні матеріали Національного банку України [Електронний ресурс] // Національний банк України. – Режим доступу : https://www.bank.gov.ua/control/uk/index

64. Золотовалютные резервы Украины(МІНФІН) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://index.minfin.com.ua/finance/assets/

65. Науменкова С.М., Міщенко В.І Системи регулювання ринків фінансових послуг зарубіжних країн. Навчальний посібник. - К.: Центр наукових досліджень НБУ, Університет банківської справи НБУ, 2010. - 170с.

66. Мещеряков А. А. Проблеми розвитку валютного ринку України в

контексті забезпечення фінансової безпеки[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/ cgiirbisvamsue_2016_1_8.pdf

67. Бобров Є. А. Роль та місце ринку фінансових послуг у структурі фінансового ринку / Є. А. Бобров // Фінанси України. – 2012. – №4. – С. 88-94.

68. Комплексна програма розвитку фінансового ринку України на 2015-2020 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://reforms.in.ua/Content

69. Науменкова С.М., Міщенко В.І Системи регулювання ринків фінансових послуг зарубіжних країн. Навчальний посібник. - К.: Центр наукових досліджень НБУ, Університет банківської справи НБУ, 2016. - 170с.

70. Лютий І. О. Вплив держави на ринок фінансового капіталу України / І. О. Лютий, Н. В. Дрозд // Фінанси України. – 2010. – № 8. – С. 63-72.

71. Урусова З. П. Проблеми та перспективи розвитку ринку фінансових послуг в Україні / З. П. Урусова, В. В. Ярмош, А. А. Урусов // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2016. – № 2. – С. 137-139.

72. Матковський С. О. Інноваційна активність підприємств Львова в 2015 році / С. О. Матковський ; Гол. упр. статистики у Львів. обл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://stat.lviv.ua/ukr/si/press/ 2015/r040411_59.pdf.

73. Масляєва К. В. Господарсько-правовое забезпечення функціонування ринку фінансових послуг в Україні : дис. … канд. юр. наук:12.00.04 [Електронний ресурс] / К. В. Масляєва. – Харків, 2008. – Режим доступу : http://mydisser.com/ua/catalog/view/6/44/2204.html.

74. Павлюк Т.І. Фінансова інклюзивність як характеристика рівня охоплення населення базовими фінансовими послугами / Т.І. Павлюк // Науковий диспут: питання економіки і фінансів: Матеріали IV Міжнаро- дної науково-практичної конференції. – Київ, Будапешт, Відень, 2015. – 71 с.

75. Урусова З. П. Проблеми та перспективи розвитку ринку фінансових послуг в Україні / З. П. Урусова, В. В. Ярмош, А. А. Урусов // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2014. – № 2. – С. 137-139.

76. Бачо Роберт Реформування державного регулювання ринків фінансових

послуг в ЄС / Роберт Бачо // Світ фінансів. – 2014. – Вип. 4. – С. 110-115

77.Ткаченко Н.В. Актуализация механизма взаимодействия банков и страховых компаний в современной экономике / Н.В. Ткаченко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: збірник наукових праць. – Випуск 1(14). Харківський інститут банківської справи. – 2016. – С. 61–67.

78. Ткаченко Н. В. Моделі взаємодії банків і страхових компаній / Н. В. Ткаченко // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка. – 2015. – Вип. 2. С. 326 – 334.

79. Кінащук Л. Л. Страхове право : підручник / Л. Л. Кінащук. – К. : Атіка, 2010. – 256 с

80. Яворська Т. В. Страхові послуги : навч. посіб. / Т. В. Яворська. – К.

: Знання, 2008. – 350 с

81. Лисенко Ж. П. Фінансовий ринок України – стан, тренди та напрями розвитку // Ефективна економіка. – 2015. - №6. – С. 43-45.

82. Комплексна програма розвитку фінансового ринку України на 2015-2020 роки. – С. 4-6.